

**STICHTING FELLOWSHIPS
SCHEEPVAARTMUSEUM AMSTERDAM**

JARREKENING 2014

Inhoudsopgave:

Bestuursverslag 2014	blz.	2
Balans per 31 december 2014	blz.	4
Staat van baten en lasten over 2014	blz.	5
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2014	blz.	6

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Bestuursverslag 2014

De Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam bestaat sinds 1 november 2006. Zij heeft tot doel wetenschappelijk onderzoek te bevorderen naar de collectie museale voorwerpen in beheer van Het Scheepvaartmuseum. De Stichting realiseert dit doel door beurzen aan te bieden en financiële middelen te verzamelen om deze fellowships ook te kunnen toekennen.

In 2014 bekleedde historica en erfgoedexpert Marianne Eekhout het Dr. Ernst Crone Fellowship (voor onderzoekers met een universitaire mastergraad). Haar onderzoek richtte zich op herinneringen aan de Slag bij Doggersbank op 5 augustus 1781, een treffen in de Noordzee tussen Nederlandse en Britse oorlogsschepen die onbeslist eindigde, maar welhaast hysterisch als een overwinning werd gevierd. Het Scheepvaartmuseum beheert een groot aantal Doggersbank-memorabilia die Eekhout samen met objecten uit andere Nederlandse musea in een database bijeenbracht. Eekhout concludeerde dat de Slag bij Doggersbank de hele 19de eeuw referentiepunt bleef voor het optreden van de Nederlandse marine. De resultaten van haar onderzoek zullen beschikbaar komen in de vorm van een artikel in het wetenschappelijke *peer-reviewed* tijdschrift *De Achttiende Eeuw* (maart 2015), maar kunnen ook dienen als basis voor een kleine expositie in het museum. Eekhout combineerde haar onderzoek als Crone Fellow met de voltooiing van haar promotieonderzoek *Material Memories of the Dutch Revolt in the Low Countries* aan de Universiteit Leiden.

Tim Streefkerk, master student geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam, bekleedde het Prof.dr. J.C.M. Warnsinck Fellowship (voor universitaire studenten). Hij gebruikte voorwerpen uit de zogenaamde collectie Melvill voor een herinterpretatie van het zeegevecht tussen twee Nederlandse en twee Britse oorlogsschepen op 30 mei 1781 voor de zuidkust van Portugal. De bevelvoerders van de twee Nederlandse schepen, Pieter Melvill en Gerard Oorthuys, viel indertijd eerbetoont ten deel als de 'helden van Doggersbank'. In de geschiedschrijving over de Vierde Engelse Oorlog en de Nederlandse marine krijgt dit zeegevecht echter weinig aandacht. Het artikel dat Streefkerk in het *Tijdschrift voor Zeegechiedenis* hoopt te publiceren zou het beeld kunnen veranderen.

In 2014 bekleedde drs. Alexander de Vos het Mr. Peter Rogaar Fellowship van de Directie der Oostersche Handel en Reederijen (voor onderzoek naar de historische relatie tussen Nederland en het Oostzeegebied). Zijn onderzoek richtte zich op overnaads gebouwde boeiers in de 18de en 19de eeuw. Speciale aandacht kreeg de boeier, die koning Willem I in 1815 liet bouwen als geschenk voor de Russische tsaar Alexander I, ter gelegenheid van het huwelijk tussen kroonprins Willem II en Anna Paulowna, zus van de tsaar. Centraal stond het model van deze 'boeier voor de tsaar' in de collectie van Het Scheepvaartmuseum. De Vos toonde aan dat het geschenk een materiële verwijzing was naar de boeier die Peter de Grote gebruikte tijdens zijn verblijf in de Zaanstreek ruim honderd jaar eerder. Hij stelde vast dat de boeier in 1816 als deklust naar Sint Petersburg is gebracht en niet, zoals werd aangenomen, is overgezeild door studenten van de Amsterdamse Kweekschool voor de Zeevaart. De Vos concludeerde dat de constructie van de (overnaadse) huid een minder onderscheidend kenmerk is tussen de verschillende typen boeiers dan wordt gedacht. De vorm van de romp, constructie van de boeisels en berghouten vormen wel een samenstel van eenduidige kenmerken. De Vos presenteerde de resultaten van zijn onderzoek reeds tijdens diverse symposia en bijeenkomsten. Publicatie in een wetenschappelijk tijdschrift is in voorbereiding.

De drie fellows gaven publiekelijk inzicht in de resultaten van hun onderzoek tijdens een goed bezochte lezingenmiddag op 20 februari 2015 in Het Scheepvaartmuseum. Zij oogstten waardering voor hun presentaties.

Begin 2014 evalueerde het bestuur in samenspraak met de coördinator van de fellowships binnen Het Scheepvaartmuseum de stand van zaken van het programma zoals zich dat sinds de start in 2007 heeft ontwikkeld. Tevens voerde het bestuur gesprekken met externe partijen die in principe bereid zijn (voortgezette) financiële steun aan het Fellowships Programma in overweging te nemen. Uitkomst was dat de meerwaarde van het programma voor museum en wetenschap zichtbaarder moet worden, het onderzoek van de fellows meer samenhang en focus dient te krijgen en de kwaliteit van de

publieke presentaties op de fellowshippmiddag verbeterd moet worden om een solide basis te creëren voor zowel inhoudelijke voortzetting als voldoende externe financiering van het programma.

In de loop van 2014 heeft het museum de eerste stappen gezet om een meerjarenprogramma te ontwikkelen dat als het beoogde fundament kan dienen. De thema's in dit programma rusten op drie pijlers, namelijk onderzoek dat

- relevant is voor de museale collectie in beheer van Het Scheepvaartmuseum;
- voortkomt uit en aansluit bij het algemene wetenschappelijk (maritiem-historisch) discours;
- een bijdrage levert aan het publieksprogramma van het museum.

Deze criteria zouden kunnen gelden in combinatie met specifieke wensen of doelstellingen van externe financiers. Streven is het meerjarenprogramma uiterlijk 1 maart 2015 te voltooien.

De werving voor en toekenning van de 2015 fellowships raakte vertraagd door het ontbreken van een uitgewerkt meerjarenprogramma. Een factor was bovendien de moeilijke periode die Het Scheepvaartmuseum in de zomer en najaar van 2014 doormaakte. Voor het 2015 Crone Fellowship was zowel een onderzoeksthema als hooggekwalificeerde kandidaat beschikbaar die aan de nieuwe eisen voldeed. Derhalve kon de selectie in december 2014 worden afgerond. De procedure voor de andere beurzen kreeg een nieuwe deadline per 31 maart 2015.

Het bestuur van de Stichting (van tenminste vier leden) bestond in 2014 uit

- dr. E.M. Jacobs, voorzitter
- drs. W.F.O. Wolters, penningmeester
- drs. H.J.A. Dessens, secretaris
- dr. F.C. Henny
- drs. C.H. Boer

De selectieraad (van tenminste drie leden) die het bestuur adviseert over de toekenning van de fellowships bestond in 2014 uit:

- prof.dr. J.C.A. Schokkenbroek, hoofdconservator wetenschapsprogramma's van Het Scheepvaartmuseum en bijzonder hoogleraar maritieme geschiedenis en maritiem erfgoed, Vrije Universiteit als voorzitter en coördinator van het Fellowships Programma.
- prof.dr. H.J.A. den Heijer, gewoon hoogleraar maritieme geschiedenis, Universiteit Leiden.
- prof.dr. J.C. Kennedy, gewoon hoogleraar nieuwe geschiedenis, Universiteit van Amsterdam.

De Stichting is voor het realiseren van haar doelstelling (zonder winstoogmerk) afhankelijk van externe financiers die bereid zijn het Fellowships Programma voor één of meerdere jaren te ondersteunen. De ontvangen bijdragen worden geheel besteed aan de stipendia van de fellowships zelf. Het bestuur noch de selectieraad ontvangt enige vergoeding. Het Scheepvaartmuseum stelt (met gesloten beurs) menskracht en faciliteiten ter beschikking. De hoofdconservator wetenschapsprogramma's coördineert het programma en begeleidt de fellows. Ook museumconservatoren en medewerkers van de afdelingen bibliotheek en collectiebeheer ondersteunen de fellows tijdens hun onderzoek in de collectie. De afdeling financiën voert de administratie van de Stichting onder verantwoordelijkheid van de penningmeester. Financiën zetten de betalingen klaar in de bank, de penningmeester verricht de betalingen.

Dr. E.M. Jacobs
Voorzitter

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Balans per 31 december 2014

	<u>2014</u>	<u>2013</u>		<u>2014</u>	<u>2013</u>
Vorderingen	€ 25.250	€ 7.000	Eigen vermogen	€ 37.772	€ 33.555
Liquidemiddelen	€ 17.522	€ 59.055	Verplichtingen	€ 5.000	€ 32.500
	<u>€ 42.772</u>	<u>€ 66.055</u>		<u>€ 42.772</u>	<u>€ 66.055</u>

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Staat van baten en lasten per 31 december 2014

	<u>2014</u>	Begroting <u>2014</u>	<u>2013</u>
Baten			
Bijdrage SNS Reaalfonds	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Bijdrage Vaderlandsch Fonds	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Bijdrage Vereniging Ned. Hist. Scheepvaart Museum	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Bijdrage Admiraal van Kinsbergenfonds	€ 5.000	€ 5.000	€ 2.000
Bijdrage Prins Hendrik Fonds	€ 3.500	€ 3.000	€ 3.000
Bijdrage Gravin van Byland stichting	€ -	€ -	€ 2.500
Bijdrage Dir. Oostersche Handel	€ 7.500	€ 7.000	€ -
Bijdrage VNHSM Fellowship kring	€ 2.750	€ -	€ -
Rente spaarrekening	€ 643		€ 750
Totaal baten	€ 44.393	€ 40.000	€ 33.250
Lasten			
Dr. Ernst Crone Fellowship	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Warnsinck Fellowship	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Mr. Peter Rogaar Fellowship	€ 7.500	€ 7.500	€ -
Bankkosten	€ 176		€ 91
Totaal lasten	€ 40.176	€ 40.000	€ 32.591
Resultaat	<u>€ 4.217</u>	<u>€ -</u>	<u>€ 659</u>

Stichting Fellowships Scheepvaartmuseum Amsterdam

Toelichting op de balans per 31 december 2014

	<u>2014</u>	<u>2013</u>			
Vorderingen					
SNS Reaalfonds	€ 5.000	€ 5.000			
Dir. Oostersche Handel	€ 7.500	€ -			
Admiraal Kinsbergenfonds	€ -	€ 2.000			
Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum	€ 10.000	€ -			
VNHSM Fellowship kring	€ 2.750	€ -			
Totaal vorderingen	<u>€ 25.250</u>	<u>€ 7.000</u>			
Liquidemiddelen					
Rekening courant	€ 294	€ 25.469			
Spaarrekening	€ 17.229	€ 33.586			
Totaal liquidemiddelen	<u>€ 17.522</u>	<u>€ 59.055</u>			
Eigen Vermogen					
Stand per 1 januari	€ 33.555	€ 32.896			
Resultaat	€ 4.217	€ 659			
Stand per 31 december	<u>€ 37.772</u>	<u>€ 33.555</u>			
Verplichtingen					
St Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam	<u>€ 5.000</u>	<u>€ 32.500</u>			
Niet uit de balans blijkende verplichtingen					
Verplichting 2015, onderzoekers starten 2015					
Dr. Ernst Crone Fellowship	€ 30.000				
Warnsinck Fellowship	€ 2.500				
Mr. Peter Rogaar Fellowship	€ 7.500				
	€ 40.000				
Toezeggingen 2015 - 2019	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
Vaderlandsch Fonds	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Vereeniging Nederlandsch Historisch Scheepvaartmuseum	*	*	*	*	*
Dir Oosterse Handel	€ 7.500				

*VNHSM bestuur is akkoord met het afgeven van een garantie ter hoogte van € 32.500 per jaar voor de periode 2015-2019.